

Dosarul nr. 3ra-672/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Chirtoacă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

## DECIZIE

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Mariana Pitic  
Iurie Bejenaru  
Nicolae Craiu  
Nina Vascan  
Victor Burduh

examinând recursurile depuse de către Ion Nicolaev, Ana Suhanov și Alexandrina Nicolaev,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, Dorin Chirtoacă și viceprimarului municipiului Chișinău, Nistor Grozavu cu privire la contestarea actului administrativ și la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Nicolaev, Ana Suhanov și Alexandrina Nicolaev împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Tatiana Scoarță și Ion Railean cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise apelurile declarate de către Primăria municipiului Chișinău și Tatiana Scoarță și cererea de alăturare la apeluri depusă de către Ion Railean, a fost casată hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunilor și împotriva încheierii din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea depusă de către Primăria municipiului Chișinău cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului,

constată:

La data de 21 iunie 2016 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, Dorin Chirtoacă și viceprimarului municipiului Chișinău, Nistor Grozavu cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantului a indicat că, la data de 19 aprilie 2016 viceprimarul mun. Chișinău a emis dispoziția nr. 406-d „Cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii din str. Spartacus,24A, beneficiari: Nicolaev Ion, Suhanov Ana și Nicolaev Alexandrina”, iar la data de 26 aprilie 2016 dispoziția respectivă a parvenit la control la Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

A menționat că, în conformitate cu art. 64 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a efectuat controlul sub aspectul legalității al dispoziției enunțate și a constatat că, aceasta a fost emisă cu încălcarea prevederilor legislației.

A susținut că, la data de 20 mai 2016 a înaintat Primăriei mun. Chișinău notificarea nr. 1304/OT4-952, prin care a solicitat abrogarea dispoziției contestate, iar la data de 17 iunie 2016 a parvenit răspunsul Primăriei mun. Chișinău nr. 06-119/3897 din 15 iunie 2016, prin care a fost refuzată abrogarea dispoziției nr. 406-d din 19 aprilie 2016.

A afirmat că, prin emiterea dispoziției contestate au fost încălcate prevederile art. 2, 12-15 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2017 privind autorizarea lucrărilor de construcție, ale pct. 4, 6 și 27 din Regulamentul privind modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 360 din 25 iunie 1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcție și ale pct. 10 din Regulamentul Inspecției de Stat în Construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM enunțată.

A solicitat anularea dispoziției viceprimarului mun. Chișinău nr. 406-d din 19 aprilie 2016 „Cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii din str. Spartacus,24A, beneficiari: Nicolaev Ion, Suhanov Ana și Nicolaev Alexandrina”.

La data de 21 iulie 2016 Ion Nicolaev, Ana Suhanova și Alexandrina Nicolaev deus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu Tatiana Scoarță cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, nu au fost informați de către Primăria mun. Chișinău despre emiterea dispoziției nr. 406-d din 19 aprilie 2016 „Cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii din str.Spartacus,24A, beneficiari: Nicolaev Ion, Suhanov Ana și Nicolaev Alexandrina”, însă au aflat de existența acesteia dintr-o scrisoare a Inspecției de Stat în Construcții.

Au menționat că, ulterior, au solicitat o copie a dispoziției enunțate și au primit-o de la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău.

Au susținut că, la data de 21 iunie 2016 au înaintat Primăriei mun. Chișinău cerere prealabilă, prin care au solicitat revocarea dispoziției nr. 406-d din 19 aprilie 2016 ca fiind ilegală, iar prin scrisoarea nr. 21/1258 din 05 iulie 2016 semnată de către arhitectul - șef interimar al mun. Chișinău, Ion Carpov a fost refuzată admiterea acesteia.

Au considerat că, dispoziția nr. 406-d din 19 aprilie 2016 semnată de către viceprimarul mun. Chișinău, Nistor Grozavu a fost emisă contrar prevederilor legale și urmează a fi anulată.

Au afirmat că, certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și autorizația de construire nr. 222 din 03 august 2015 au fost eliberate în condițiile legii, fiind prezentate organului emitent toate actele cerute de legislație, iar careva temeiuri de a fi anulate sau retrase nu sunt.

Au declarat că, nu există nici un act normativ, care să prevadă anularea certificatului de urbanism pentru proiectare și/sau retragerea autorizației de construire.

Au considerat că, viceprimarul mun. Chișinău nu dispune de competențe legale pentru a emite astfel de dispoziții. Or, legea nu-i acordă astfel de împuterniciri.

Au invocat că, în baza autorizației de construire au fost demarate lucrări de construcție, iar anularea actelor permissive, eliberate în condițiile legii, cauzează un prejudiciu considerabil și, totodată, imposibilitatea de a-și soluționa problema de trai.

Au solicitat anularea dispoziției viceprimarului mun. Chișinău nr. 406-d din 19 aprilie 2016 „Cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii din str. Spartacus,24A, beneficiari: Nicolaev Ion, Suhanov Ana și Nicolaev Alexandrina”.

Prin încheierea din 16 septembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului general al mun. Chișinău, Dorin Chirtoacă și viceprimarului mun. Chișinău, Nistor Grozavu cu privire la contestarea actului administrativ și cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Nicolaev, Ana Suhanov și Alexandrina Nicolaev împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu Tatiana Scoarță cu privire la contestarea actului administrativ au fost conexe într-o singură procedură.

Prin încheierea protocolară din 07 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău a fost atras în proces Ion Railean în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și acțiunea depusă de către Ion Nicolaev, Ana Suhanov și Alexandrina Nicolaev au fost admise și a fost anulată dispoziția viceprimarului mun. Chișinău nr. 406-d din 19 aprilie 2016 „Cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii

din str. Spartacus,24A, beneficiari: Nicolaev Ion, Suhanov Ana și Nicolaev Alexandrina”.

Prin încheierea din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea depusă de către Primăria mun. Chișinău cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost repusă Primăria mun. Chișinău în termenul legal de declarare a apelului.

Prin decizia din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău au fost admise apelurile declarate de către Primăria mun. Chișinău și Tatiana Scoarță și cererea de alăturare la apeluri depusă de către Ion Railean, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

La data de 30 martie 2019 și 23 aprilie 2019 Ion Nicolaev, Ana Suhanov și Alexandrina Nicolaev au depus recursuri împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestora, casarea deciziei și încheierii instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursurilor au indicat că, decizia și încheierea instanței de apel sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece instanța de apel a încălcat normele de drept material și normele de drept procedural.

Au menționat că, instanța de apel neîntemeiat a admis cererea depusă de către Primăria mun. Chișinău cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a repus Primăria mun. Chișinău în termenul legal de declarare a apelului.

Au susținut că, Codul de procedură civilă expres prevede momentul începerii curgerii termenului de depunere a apelului - de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. Respectiv, aceste prevederi legale sunt aplicabile tuturor participanților la proces legal citați, indiferent dacă au fost prezenți la examinarea cauzei sau nu. În cazul dat, Primăria mun. Chișinău a fost legal citată de către prima instanță, mai mult, a depus și referință la cererea de chemare în judecată, deci cunoștea despre existența acestui litigiu și urma să urmărească cu diligență evoluția dosarului. Mai mult ca atât, și legislația procesual civilă (art. 56, alin. (3) CPC) obligă părțile să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procesuale.

Au afirmat că, în afară de invocarea faptului că, nu a primit dispozitivul hotărârii primei instanțe, Primăria mun. Chișinău nu a prezentat instanței de apel nicio probă, care ar dovedi imposibilitatea de a depune în termen apelul. Prin urmare, la emiterea încheierii, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

Au relevat că, instanța de apel a reținut că, Primăria mun. Chișinău a emis certificatul de urbanism și autorizația de construire și în temeiul prevederilor art. 15 din Legea contenciosului administrativ și ale art. 29 din Legea privind administrația publică locală, această instituție a avut dreptul de a revoca aceste acte. Astfel, nu au fost constatate careva temeuri prevăzute la art. 26 din Legea contenciosului administrativ pentru anularea actului administrativ contestat, considerându-l legal, fiind emis de organul competent și în conformitate cu legislația în vigoare.

Au considerat că, aceste argumente ale instanței de apel sunt contrare atât prevederilor legale, cât și însași jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv cea invocată de către instanță.

Au invocat că, la momentul emiterii dispoziției contestate, niciun act normativ nu prevedea dreptul emitentului de a anula certificatul de urbanism și autorizația de construire, eliberate de către administrația publică locală.

Au declarat că, au depus la Primăria mun. Chișinău toate actele solicitate, au primit autorizația de construire și au început edificarea construcției și deoarece nicio normă legală nu prevedea expres posibilitatea anulării autorizației de construire, au avut temei de a considera că, sunt în drept să efectueze lucrările de construcție.

Au mai declarat că, anularea actelor permise s-a efectuat la un timp îndelungat de la eliberarea lor. Legislația expres prevede că, autorizațiile de construire se înregistrează (în termen de 10 zile) la organul care are obligația să verifice legalitatea emiterii (la caz, acest organ era Inspecția de Stat în Construcții), care a avut atât posibilitatea, cât și obligația de a verifica în timp util legalitatea emiterii ei, însă abia peste circa 08 luni de la primirea autorizației de construire, după ce a fost efectuat un volum mare de investiții, acest act permisiv este anulat. În cazul dat, nu se mai poate invoca principiile de claritate și previzibilitate.

Au invocat că, instanța de apel a omis să dea o apreciere prevederilor art. 22 alin. (1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Au notat că, Legea nu prevede expres procedura de adoptare a dispoziției de retragere/anulare a autorizației de construire, însă, prin analogie, procedura urmează a fi similară cu cea de eliberare/semnare. După cum prevede art. 22 alin. (1) din Legea enunțată și din autorizația de construire nr. 222 din 03 august 2015 este clar că, aceasta a fost semnată de trei persoane: viceprimarul, arhitectorul-șef și secretarul Consiliului municipal Chișinău.

Au considerat că, a fost încălcată procedura anulării/revocării/retragerii certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare pentru trei familii din str. Spartacus, 24a și a autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015, eliberată lui Ion Nicolaev, Anei Suhanov și Alexandrinei Nicolaev.

De asemenea, au considerat că, art. 29 din Legea privind administrația publică locală nu este aplicabil acestei spețe, deoarece nu există niciun act de constatare a vreo unei încălcări depistate de către Primăria mun. Chișinău.

Au menționat că, instanța de apel a omis să dea vreo apreciere prevederilor art. 25 și 26 din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Au susținut că, instanța de apel nu a dat nicio apreciere scrisorii Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 21/1816-p din 07 iulie 2016 adresată Inspecției de Stat în Construcții, în care este indicat că, acești indici (POT, CUT) sunt regulatorii și nu obligatorii (f. d. 120, vol.I).

Au considerat că, prin anularea certificatului de urbanism și autorizației de construire, eliberate pe numele lor li se încalcă dreptul de proprietate garantat de art.1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin referința depusă la data de 07 mai 2019 Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat admiterea recursului depus de către Ion Nicolaev și casarea integral a deciziei și încheierii instanței de apel.

Prin referința depusă de către Tatiana Scoarță, reprezentată de către avocatul Nicolae Leșan, a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează parțial decizia instanței de apel și emite o altă decizie în partea casată.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia instanței de apel în partea admiterii apelului declarat de către Primăria mun. Chișinău și încheierea instanței de apel și de a emite în această parte o altă decizie cu privire la declararea apelului inadmisibil, iar în rest de a menține decizia instanței de apel din următoarele considerente.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că la data de 22 decembrie 2014 Primăria mun. Chișinău a eliberat certificatul de urbanism nr. 625i/14 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii din str.Spartacus,24A, beneficiari Ion Nicolaev, Ana Suhanov și Alexandrina Nicolaev.

La data de 03 august 2015 Primăria mun. Chișinău a eliberat lui Ion Nicolaev, Anei Suhanov și Alexandrinei Nicolaev autorizația de construire nr. 222, prin care a fost autorizată executarea lucrărilor de construire a unei case de locuit particulare pentru trei familii, pe terenul situat în mun. Chișinău, str. Spartacus,24 A.

Ulterior, la data de 19 aprilie 2016 viceprimarul mun. Chișinău a emis dispoziția nr. 406-d, prin care a anulat certificatul de urbanism pentru proiectare nr.625i/14 din 22 decembrie 2014 privind proiectarea și construirea unei case de

locuit particulare, pentru trei familii din str. Spartacus,24A, beneficiari Ion Nicolaev, Ana Suhanov și Alexandrina Nicolaev și a retras autorizația de construire nr. 222 din 03 august 2015, eliberată lui Ion Nicolaev, Anei Suhanov și Alexandrinei Nicolaev.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, Ion Nicolaev, Ana Suhanova și Alexandrina Nicolaev au solicitat anularea dispoziției viceprimarului mun. Chișinău nr. 406-d din 19 aprilie 2016 „Cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii din str. Spartacus,24A, beneficiari: Nicolaev Ion, Suhanov Ana și Nicolaev Alexandrina”.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunilor, anulând dispoziția viceprimarului mun. Chișinău nr. 406-d din 19 aprilie 2016 „Cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii din str. Spartacus,24A, beneficiari: Nicolaev Ion, Suhanov Ana și Nicolaev Alexandrina”.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de către Primăria mun. Chișinău și Tatiana Scoartă și cererea de alăturare la apeluri depusă de către Ion Railean, a admis cererea depusă de către Primăria mun. Chișinău cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, a repus Primăria mun. Chișinău în termenul legal de declarare a apelului și a admis apelurile și cererea de alăturare la apeluri, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunile ca fiind neîntemeiate.

În conformitate cu art. 236 alin. (2) din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, prin hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și acțiunea depusă de către Ion Nicolaev, Ana Suhanov și Alexandrina Nicolaev au fost admise și a fost anulat dispoziția viceprimarului mun. Chișinău nr. 406-d din 19 aprilie 2016 „Cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii din str. Spartacus,24A, beneficiari: Nicolaev Ion, Suhanov Ana și Nicolaev Alexandrina”.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 04 decembrie 2018 Primăria mun. Chișinău a declarat apel, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului și admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunilor.

Instanța de apel, examinând cererea Primăriei mun. Chișinău cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, a concluzionat că, apelul declarat de

către Primăria mun. Chișinău urmează a fi repus în termenul stabilit de lege. Or, hotărârea supusă apelului a fost emisă la data de 11 iulie 2018, iar cererea de apel a fost depusă la data de 04 decembrie 2018, apelantul nefiind prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe, despre hotărârea contestată a aflat la data de 26 noiembrie 2018, când a primit hotărârea motivată.

Totodată, instanța de apel a constatat că, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost expediat în adresa apelantului în aceeași zi, la data de 11 iulie 2018, însă la materialele dosarului lipsește dovada recepționării de către acesta a dispozitivului hotărârii primei instanțe.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, această soluție este prematură, iar raționamentul instanței de apel de a admite cererea de repunere în termenul de declarare a apelului este în contradicție cu prevederile art. 116 CPC și probatoriul administrat la dosar.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Raportând normele de drept enunțate la caz, se reține că, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la data de 11 iulie 2018, astfel, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la data de 12 iulie 2018, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la data de 10 august 2018, însă Primăria mun. Chișinău a declarat apel la data de 04 decembrie 2018, adică cu depășirea termenului de 30 zile prevăzut de lege, solicitând repunerea în termen.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documente respective etc.).

Astfel, instanța de recurs reiterează că, termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea apelului în termen.

Actele cauzei denotă faptul că, Primăria mun. Chișinău, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, a indicat că, a primit copia hotărârii motivate a primei instanțe la data de 26 noiembrie 2018.

La caz, instanța de recurs menționează că, termenul de declarare a apelului se calculează nu de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii, nu de la data recepționării hotărârii motivate a primei instanțe, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. Respectiv, aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru

partea care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) CPC, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Din materialele dosarului rezultă că, Primăria mun. Chișinău a cunoscut de existența litigiului, fiind înștiințată în mod legal despre ședința de judecată din 21 iunie 2018 și urma să depună diligența necesară de a se informa la ce etapă de examinare se află procesul și, după caz, să facă cunoștință cu hotărârea pronunțată, să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Popov versus Moldova (nr. 2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007), și să conteste în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt, însă, ignorat de către aceasta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

Mai mult ca atât, în conformitate cu art. 102 alin. (4<sup>1</sup>) CPC, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În asemenea circumstanțe, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel greșit a admis cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, a repus Primăria mun. Chișinău în termenul legal de declarare a apelului și a admis apelul declarat de către aceasta. Or, soluția adoptată de instanța de apel contravine art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a respinge cererea Primăriei mun. Chișinău cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și de a declara inadmisibil apelul depus de către aceasta.

Totodată, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel, examinând apelul declarat de către Tatiana Scoarță și cererea la alăturare la acest apel depusă de către Ion Railean, temeinic și legal a respins acțiunile ca fiind neîntemeiate.

Conform art. 2 din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, certificat de urbanism pentru proiectare este actul cu caracter reglementator, eliberat de către emitent, prin care se fac cunoscute solicitantului (beneficiarului) prescripțiile și elementele ce caracterizează regimul juridic, economic, tehnic și arhitectural-urbanistic al unui imobil/teren, stabilite prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, și care permite elaborarea documentației de proiect. Iar, autorizația de construire este un act, eliberat de către emitent, prin care se autorizează executarea lucrărilor de construcție în temeiul și cu respectarea certificatului de urbanism pentru proiectare și a documentației de proiect elaborate și verificate

Conform art. 21 alin. (1) din Legea enunțată, certificatele de urbanism și autorizația de construire/desființare se emit de către primarii municipiilor, orașelor, comunelor și satelor pentru construcții (lucrări de construcție/desființare) de orice destinație și tip de proprietate.

Pct. 27 lit. a) și b) al Regulamentului privind modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 360 din 25 iunie 1996 prevede că, în cazul în care în urma controlului au fost depistate încălcări ale legislației în construcții, executarea lucrărilor cu abateri de la documentația de proiect, sau cerințele normativelor în vigoare, producerea și livrarea materialelor și articolelor pentru construcții, care nu corespund cerințelor standardelor, inspectorul, responsabil de control, ia decizia de aplicare a măsurilor de lichidare a neconformităților depistate, care pot fi următoarele: înmânarea prescripției subiectului controlat cu cerințe de lichidare a neconformităților; sistarea lucrărilor de construcții executate cu abateri de la documentația de proiect sau cerințele normativelor în vigoare.

Conform pct. 10 din Regulamentul enunțat, în vigoare la data emiterii dispoziției, Inspekția de Stat în Construcții este în drept să sisteze valabilitatea autorizațiilor de construire/demolare, eliberate de autoritățile administrației publice locale, în caz de depistare a faptelor de încălcare a legislației în vigoare și procedurilor de eliberare.

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 28 martie 2016 Inspekția de Stat în Construcții, în baza plângerii nr. S-266 din 25 martie 2016, a verificat obiectul din mun. Chișinău, str. Spartacus, 24A, fiind, astfel, emisă prescripția seria nr. ISC 002156, prin care s-a dispus sistarea tuturor lucrărilor de construcție, până la înlăturarea neconformităților.

La data de 30 martie 2016 Inspekția de Stat în Construcții, în baza plângerii nr. J-266 din 25 martie 2016, a examinat legalitatea emiterii de către Primăria mun. Chișinău a autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015, fiind, astfel, emisă prescripția seria nr. ISC 002157, prin care s-a dispus sistarea valabilității autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015, cu sistarea necondiționată a lucrărilor de montaj, până la înlăturarea neconformităților.

În urma controlului efectuat, Inspekția de Stat în Construcții a depistat că, documentația de proiect a fost elaborată în contradicție cu cerințele certificatului de urbanism nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și, anume, nu este respectată distanța

dintre hotarele laterale de 2, 4 m, în realitate fiind aproximativ 1, 2 m de la consola de la hotar, prin ce se încalcă normele antiincendiară conform pct. 2.12 al СНИП 2.07.01-89; nu se respectă distanța de 4,0 m de la aliniamentul stradal; nu se respectă POT maxim 35%; conform Planului urbanistic general al mun. Chișinău, terenul dat este amplasat în zona cu codul de reglementare R-3,,a”, care nu permite amplasarea locuințelor pentru 3 familii; nu se respectă CUT care trebuie să fie pentru zona dată 0, 6%. Pentru încălcările constatate, inclusiv menționate în prescripție, Inspecția de Stat în Construcții, în temeiul pct. 10 și 27 (anexa nr. 1, 2) din Regulamentul menționat, a întocmit în privința lui Ion Nicolaev procesul-verbal cu privire la contravenție seria AA nr. 0004073 din 13 decembrie 2013, ultimul fiind recunoscut vinovat și sancționat în baza art. 179 din Codul contravențional (construcții neautorizate și intervenții neautorizate la construcțiile existente).

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, la data de 07 aprilie 2016 locatarii din străzile Spartacus, mun. Chișinău și Nadejda Russo au adresat Primăriei mun. Chișinău o plângere comună, prin care au solicitat verificarea legalității construcției din str. Spartacus,24A.

La data de 19 aprilie 2016 viceprimarul mun. Chișinău a emis dispoziția nr.406-2, prin care a anulat certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2015 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii din str. Spartacus,24A, beneficiari Ion Nicolaev, Ana Suhanov și Alexandrina Nicolaev și a fost retrasă autorizația de construire nr. 222 din 03 mai 2015, eliberată lui Ion Nicolev, Anei Suhanov și Alexandrinei Nicolaev.

La caz, se reține că, dispoziția nr. 406-2 din 19 aprilie 2016 a fost emisă de viceprimarul mun. Chișinău ca urmare a neconformităților depistate de către Inspecția de Stat în Construcții, conform Prescripției nr. seria ISC 002157 din 30 martie 2016 și ținând cont de petiția comună a locatarilor din străzile Spartacus și Nadejda Russo adresată la data de 07 aprilie 2016.

În acest context, instanța de recurs ține să menționeze că, dispoziția viceprimarului mun. Chișinău nr. 406-d din 19 aprilie 2016 a fost emisă în vederea luării măsurilor pentru înlăturarea încălcărilor depistate, precum și curmarea încălcării drepturilor locatarilor din străzile Spartacus și Nadejda Russo.

Astfel, în urma contestării autorizației de construire de către locatarii din străzile Spartacus și Nadejda Russo, Primăria mun. Chișinău în persoana viceprimarului, a revocat actul administrativ contestat de către aceștia, respectând competența și procedura stabilită. Or, în speță, s-a constatat că, nu au fost respectate toate condițiile de eliberare a autorizației de construire prevăzute de legislație, iar administrația publică locală, Primăria mun. Chișinău, fiind organul emitent al actelor administrative - autorizația de construire și certificat de urbanism, este în drept să efectueze unele operațiuni administrative, iar în acest sens a prezentat probe concludente și pertinente, care confirmă motivele anulării certificatului de urbanism și autorizației de construire.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, legislația nu prevede expres anularea certificatului de urbanism și autorizației de

construire de către primar, însă nici nu interzice posibilitatea de a lua măsuri în cazul depistării unor ilegalități, care au fost comise la eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare și/sau autorizației de construire.

Or, conform art. 29 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, de competența primarului ține expres constatarea încălcărilor legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat și luarea măsurilor pentru înlăturarea lor.

Ca urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel corect a concluzionat că, dispoziția viceprimarului mun. Chișinău nr. 406-d din 19 aprilie 2016 cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 625i/14 din 22 decembrie 2014 și autorizației de construire nr. 222 din 03 august 2015 privind proiectarea și construirea unei case de locuit particulare, pentru trei familii din str. Spartacus, 24A, beneficiari Nicolaev Ion, Suhanov Ana și Nicolaev Alexandrina, este consecința încălcării normelor legale, înlăturarea cărora este posibilă de primarul din teritoriul administrat, ținând cont de competențele reiterate conform art. 29 din Legea privind administrația publică locală.

Conform art. 37 alin. (3) din Legea nr. 835-XIII din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de respectarea interesului public în cadrul derulării operațiunilor de urbanism și amenajării teritoriului.

În contextul celor expuse, instanța de apel temeinic și legal a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată, iar recurenții nu au invocat în cererile de recurs nici un argument, care ar răsturna concluzia instanței de apel.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa decizia instanței de apel în partea admiterii apelului declarat de către Primăria mun. Chișinău și încheierea instanței de apel și de a emite în această parte o altă decizie cu privire la declararea apelului depus de către Primăria mun. Chișinău inadmisibil, iar în rest de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b) CPC, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se casează decizia din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, Dorin Chirtoacă și viceprimarului municipiului Chișinău, Nistor Grozavu cu privire la contestarea actului administrativ și la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Nicolaev, Ana Suhanov și Alexandrina

Nicolaev împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Tatiana Scoarță și Ion Railean cu privire la contestarea actului administrativ în partea admiterii apelului declarat de către Primăria municipiului Chișinău și încheierea din 17 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se emite în această parte o altă decizie, prin care se declară inadmisibil apelul depus de către Primăria municipiului Chișinău.

În rest decizia din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău se menține.  
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Victor Burduh